

Patarimai apie ugdymą

1842 m. motina Jėzaus Marija Eugenija juos davė
pirmosioms asumpcionisčių (Mergelės Marijos Dangun Ėmimo)
vienuolijos seserims
Nr. 1511

Vilnius
2016

ĮVADAS

Jūsų rankose – Marijos Eugenijos Milleret parašyti *Patarimai apie ugdymą*. Seserų prašoma Marija Eugenija juos pardėjo rašyti 1842 m. Rašė ilgai, vis taisydama, pildydama tekstą paraštėse, įterpdama naujas eilutes. *Patarimų apie ugdymą* (Conceils sur l'Education, 1842) rankraštis – storas sąsiuvinis primargintomis taisymų paraštėmis – saugomas Asumpcionisčių kongregacijos archyve (AKA, No.1511). Atrodo, kad ši knygelė turėjo būti pirma iš kitų būsimų *Patarimų apie ugdymą* serijos, bet ji taip ir liko nebaigta. Pati Marija Eugenija abejojo, ar ji pajėgi patarti apie ugdymą naujai kuriamos mokyklos mokytojoms, ji savo abejonėmis laiškuose pasidalino su kun. Alzonu, savo dvasios tėvu, iš kurio gavo paraginimą *Patarimus* rašyti nepaisant savo silpnumo ir patirties stokos. Marija Eugenija neatmetė ir savo laikmečio ugdymo autorių. Perskaičiusi Ruso „Emilį“ jį vertino ir prisipažino, kad naujos mokyklos įkūrėjos turėtų daugiau pasidomėti to meto žymiais autoriais. *Patarimus* Marija Eugenija Milleret pradeda nedrąsiai ir labai nuolankiai. Savo traktatą ji skiria „seserims ir tik seserims“. Reikia suprasti, kad tai nėra traktatas apie ugdymą, skirtas plačiajai visuomenei, o tik tiems, kas dirba asumpcionistinėje mokykloje. XIX a. vienuolyno įkurtoje mokykloje mergaitėms dirbo tik tos bendruomenės seserys, o joje dirbantys pasauliečiai buvo labai reta išimtis (pavyzdžiui, muzikos arba šokių mokytojos).

Rašydama *Patarimus* Marija Eugenija remiasi savo asmenine šeimos, ugdymo(si), tikėjimo patirtimi. Ji keletą metų lankė pradinę mokyklą Metz, bet apie tai savo atsiminimuose ar laiškuose nekalba. Vėliau šeima, turėdama geras finansines galimybes ir besirūpindama mergaitės silpna sveikata, persikėlė į netoli Metz esantį šeimos dvarą Preišė, ten samdė mokytojus vaikams ugdyti. Taip pat Marijos Eugenijos ugdymui(si) poveikį turėjo didelė tėvų biblioteka, šviesuomenės iš pažangiosios buržuazijos susibūrimai ir vakarėliai šeimos salone, kur ji girdėjo politines to meto diskusijas. Vėliau, po 1836 m. Gavėnios, kuri iš esmės pakeitė Marijos Eugenijos prioritetus, ji apsigyveno Benediktinių, vėliau – Vizitiečių vienuolynuose, kad pasirengtų naujai misijai. Ir ten būdama ypač daug skaitė, gilinosi į to meto filosofijos, teologijos, literatūros veikalus, mokėsi kalbų.

Asumpcionistinio ugdymo kryptis, nurodoma *Patarimuose apie ugdymą*, korespondencijoje, kapitulose, kyla iš asmeninės įkūrėjos patirties ir atpažinto to meto poreikio. Tai siekis suteikti gerą išsilavinimą, pažadinti tiesos paiešką, tikėjimą ir įsipareigojimą visuomenėje to meto buržuazijos šeimų vaikams. Ugdymo tikslui *Patarimuose* skirtos kelios pastraipos: „parengti vai-

Iš prancūzų kalbos vertė Kristina Rankelytė
Kalbos redaktorė Saulė Semėnienė
Dailininkė ir maketuotoja Gaila Kisielienė

© VšĮ Vilniaus „Versmės“ katalikiškoji gimnazija
Architektų g. 85, LT-04208 Vilnius

Leidykla UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“
Pylimo g. 27/14, LT-01309 Vilnius

ką gyvenimo pareigoms“, sekant Šv. Augustinu išmokyti vaiką pasirinkti tarp dviejų „miestų“ – Dievo miesto ir egoizmo miesto. Tie, kurie *Patarimuose apie ugdymą* ar kituose asumpcionistinio ugdymo tekstuose ieškos naujo pasiūlyto metodo pamokoms organizuoti, nusivils. Marija Eugenija pasiūlo tik vieną metodą: laikytis kuo arčiau Jėzaus ir viską spręsti Jo šviesoje. Tai yra kvietimas ugdymą paversti misija, ir dar daugiau – dvasine patirtimi, kuomet Dievo šviesoje nuolat svarstoma, kaip būtų teisinga elgtis vienoje ar kitoje situacijoje. Ji neišskiria jokie metodo, bet sako, kad visiems mokyklos darbuotojams būtina laikytis tų pačių principų. Ir ne taip svarbu – geresnių ar blogesnių, svarbiausia, kad tai būtų tie patys reikalavimai. O sunkumai yra neišvengiami. Ko gero, neatsitiktinis yra *Patarimų* paskutinis sakinyvis ir paraginimas: *niekada, remiantis meile ir uolumu, nepasakyti „gana“*.

s. Danguolė Gervytė

Klausimai refleksijai

- 1) Kokia yra mano ugdymo filosofija? Kuo ji siejasi/skiriasi nuo Marijos Eugenijos ugdymo sampratos?
- 2) Kokie yra mano ugdymo metodai? Kaip tuo dalinuosi su kolegomis?
- 3) Kas mane motyvuoja, duoda naujų jėgų, kai išgyvenu pedagoginę nesėkmę?
- 4) Kokia yra mano ugdymo patirtis? Kur ir kaip aš buvau ugdomas ir kokį poveikį tai padarė mano, kaip ugdytojo, asmenybei ir taikomoms ugdymo strategijoms?

PATARIMAI APIE UGDYMĄ

1842 m. motina Jėzaus Marija Eugenija juos davė pirmosioms asumpcionisčių (Mergelės Marijos Dangun Ėmimo) vienuolijos seserims Nr. 1511

Pirmiausia rašysiu jums, mielosios dukterys, ir tik jums; o vėliau, kas bus iš to gera, galbūt parodysime ir kitiems. Pradėdama norėčiau kai ką paaishkinti ir atlikti, ko manęs prašote ugdymo klausimu, su tokiu pat pasitikėjimu, kokį turi naujokė. Šią temą tinkamai aptarti visų sunkiausia. Kaip žinote, nesu skaičiusi, ką rašė ponija de Lambert (de Lambert), ponija Necker (Necker), ponija de Remiuzat (de Rémusat), Ani Martan (Annie Martin)¹ ir daugelis kitų, kurių veikalais reikėtų vieną dieną rimtai pasidomėti. Turėsime kartu pasižiūrėti, ko galime iš jų pasimokyti, įvertinti jų pagrindus ir metodus atsižvelgiant į nekintamas katalikų moralės normas ir galiausiai palyginti jų išvalgas su mūsų: juk patirtis leido jiems pažinti tam tikras tiesas, kuriomis, anaipatol, neturime akiai tikėti, juolab, kad kiekvienas šioje žemėje mato savaip, bet atsižvelgti į tai svarbu. Šioje srityje neturiu nei išsilavinimo, nei patirties, kurių tikrai reikėtų norint tinkamai kalbėti šia tema, bet, mielos mano dukterys, visi sunkumai dingsta suvokiant, kad tai darau tik vykdydama pareigą.

Jūs žinote, kaip tvirtai tikiu, kad Dievas duoda kiekvienam žmogui tai, kas reikalinga pareigai atlikti. Nėra motinos, kuri nepajėgtų, jei jos širdis yra tiesi, duoti savo mergaitei tai, ko Dievas nori, kad ji gautų. Jei kuri iš jūsų norėtų, kaip galiu tikėtis, nesutikti su šiuo teiginiu, kviečiu net be tikėjimo malonės įvertinti, kiek išvalgumo protui gali duoti tiesi valia. Beje, manau, galėsiu jums įrodyti, kad valios ir proto tiesumas yra viso ugdymo tikslas ir pamatas.

¹ **Ponia de Lambert** (1647–1733) Savo saloną atveria to meto rašytojų bendruomenei ir turi didelę įtaką Prancūzų akademijos (Académie française) rinkimuose. Ji yra 1727 m. išleisti „Mąstymų apie moteris“ („Réflexions sur les femmes“) ir 1728 m. pasirodžiusių „Motinos patarimų savo dukrai ir sūnui“ („Avis d’une mère à sa fille et à son fils“) autorė.

Ponia Necker (1739–1794) rašytoja ir moralistė. Turėjo savo saloną, Paryžiuje, įkūrė savo vardo ligoninę. Po jos mirties išleidžiamas „Ponios Necker rankraščių ištraukų rinkinys“ („Mélanges extraits des manuscrits de Mme Necker“). Jos dukters ponios de Stal (de Staël, 1766–1817) ir rašytojo Šatobriano (Chateaubriand) įtaka paženkliną XIX a. pradžią. **Ponia de Remiuzat** (1780–1821) Žozefinos Bonapart (Joséphine Bonaparte), pirmosios Napoleono žmonos, freilina. Restauravus monarchiją, 1824 m. ji parašo „Esė apie moterų švietimą“ („Essai sur l’éducation des femmes“).

Ėmė Martan (1786–1847) literatas ir literatūros istorijos profesorius. Jo veikalai: „Laiškai Sofijai apie fiziką, chemiją ir gamtos istoriją“ („Lettres à Sophie sur la physique, la chimie et l’histoire naturelle“), 1810 m.; „Dovanos jaunimui“ („Étrennes à la jeunesse“), 1809–1812 m.; „Apie šeimų motinų auklėjimą“ („De l’éducation des mères de famille“), 1834 m.; „Širdies knyga“ („Le livre du cœur“), 1835 m.; „Visuotinės bibliotekos planas“ („Plan d’une bibliothèque universelle“) 1838 m.

Tikiuosi, gerasis Dievas, įliedamas bent kiek naudos į šiuos žodžius, kuriuos nori, kad jums pasakyčiau, taip pat parodys, kiek daug gali gera valia. Kadangi esu jūsų motina, mielos mano dukterys, niekas negali manęs pakeisti. Pirmiausia, jei ir norėčiau kam nors kitam pavesti rūpestį kartu su jumis detaliam aptarti pareigas, kurioms mūsų sumanymo tikslas mus įpareigoja, nematau žmogaus, galinčio tai padaryti, bet jei ir surasčiau tokį, visi žmogiški jo prašumai neprilygtų malonei, kurią Dievas, padarydamas jus mano dukterimis, tam tikra prasme prisivertė dėl jūsų man suteikti. Nemanau, kad dabar kalbėdama apie ugdymo tikslą, priemones, kiekviename vaiko amžiaus tarpsnyje kylančius sunkumus, ugdymo programą ir būdus, kaip juos kuo geriau pritaikyti ugdymui, kuris bent jau moteriai, be jokios abejonės, yra pamatinis dalykas, galėsiu laikytis nustatytos tvarkos: kalbėsiu taip, kaip man ateis į galvą, priklausomai nuo minties eigos. Kalbant detaliam ar bendrai, mano metodas bus – laikytis kiek įmanoma arčiau Jėzaus Kristaus, kad visa vertinčiau Jo šviesoje, nes net ir grynai žemiškuose dalykuose neturime liautis ieškoję Kūrėjo užmojo, kurį vien tik Išganytojas gali mums atskleisti. Laikytės to paties metodo, mielos dukterys, tikėdamos, kad Jis pridės išminties, kurios mes visos stokojame. Tikėjimas teikia didesnę supratimą nei brandus amžius². *Super senes intellexi, quia mandata tua quaesivi*³.

Beje, manau, galėsiu jums įrodyti, kad valios ir proto tiesumas yra viso ugdymo tikslas ir pamatas.

Tad pirmiausia, koks gi yra ugdymo tikslas? Savaiame suprantama, mielos dukterys, būtina parengti vaiką visoms gyvenimo pareigoms. Šventasis Augustinas, kurį turime laikyti savo Palaimintuoju Tėvu, nes laikomės jo Regulos, sako, jog šiame pasaulyje egzistuoja tik du miestai: meilės sau, kuri ragina atsižadėti Dievo, ir meilės Dievui, kuri ragina atsižadėti savęs. Kitaip sakant, mielos dukterys, tai egoizmas ir pasiaukojimas – štai koks slėpinys, šioj žemėj besireiškančio gėrio ir blogio pradžia. Tad ko gi mūsų Viešpats atėjo į šį pasaulį, jei ne visiškai pasiaukoti savo Tėvui ir mums, ko jokių savanaudiškumu nebūtų galima paaiškinti; o Kryžių, kuris yra galutinė meilės Dievui ir meilės žmonėms išraiška ir kurį Jis nešė visiškai savęs atsižadėdamas, Jis padarė mūsų tikėjimo pamatu, antspaudu, padarančiu mūsų darbus, vertus amžinybės, ir vieninteliu mūsų išganyto ženklu. Jis atėjo skelbti Kryžiaus

² Pabraukta rankraštyje.

³ Plg. Ps 119, 100: „Igjiau daugiau supratimo už seniūnus, nes laikaisi tavo įsakų.“

slėpinio, tai reiškia – įveikti egoizmą visose srityse, kol galiausiai Jo tikėjimo užvaldytas pats egoizmas [egoizmo užvaldytas asmuo] buvo priverstas pasiaukoti, kad turėtų bent kiek vilties pasiekti savosios laimės pilnatvę.

Mano dukterys, juk įsipareigodamos rūpintis vaikais jūs apsisprendžiate tęsti Jėzaus Kristaus misiją. Tapdamos Išganytojo sužadėtinėmis jūs atidavėte Jam save, kad turėtumėte jau ne savo mintis, savo valią, savo nusistatymą, o tik Jo mintis, Jo valią ir Jo nusistatymą: turite norėti, ko Jis norėjo, ieškoti, kas Jam patiko, ir nekęsti visko, kas Jam buvo priešinga. Jėzus, tam tikra prasme pasyviu būdu gyvenantis šioje žemėje, pasirinko jus, kad jumoje apsireikštų. Jei galėčiau žodžiais nusakyti slėpinį, tarpstantį vienuolės sieloje, nedvejodama dar kartą kviesčiau kontempliuoti ir adoruoti, koku nepaprastai harmoningu ryšiu Sužadėtinis norėjo susieti savo Eucharistinį gyvenimą su mūsų gyvenimu, kasdien, kaip Jam būdinga, prašydamas, kad taptume pasyviomis Jo rankose, koku Jis tampa kunigo rankose, kad, atsižadėję savo žemiškų polinkių, nekliudydamos leistume augti mumyse dieviškojo gyvenimo, kurį Jėzus Kristus dovanoja mums Komunijoje, pamatui. [Jis ateina pas mus]⁴ negyvu pavidalu, kuriame paslėptas gyvenimas tik ir laukia mūsų sutikimo, kad galėtų slėpingai ir šventai išsiskleisti mūsų širdyje. Todėl jei pilnutinai atsiliepsime į savo pašaukimą, mumyse pasireikš kitas tikėjimo slėpinys: toji, regis, negyva ostija taps visu mūsų gyvenimu, o mes, atrodo, gyvos būtybės, būsime tikrai mirę, abejingos viskam, kas susiję su kiekvieno mūsų „aš“⁵. Kaip tik apie tai kalbėjo šventasis Paulius, prašydamas, kad Jėzaus gyvybė apsireikštų mūsų mirusiam kūne, arba dar aiškiau pasakė žodžiais, kuriuos kaip taisyklę pateikia mūsų Konstitucijos: „Aš gyvenu, tačiau jau nebe aš, o gyvena manyje Kristus.“⁶

Negalvokite, mielos dukterys, kad, kalbėdama apie šiuos dalykus, nukrypstu nuo temos: jie kaip tik aiškiai nurodo, su koku nusiteikimu turėtumėte imtis vaikų ugdymo. Čia, labiau nei kitur, matant, kad pasekmės būna kur kas rimtesnės ir dėl paprasčiausios klaidelės galima tapti kaltam, reikia atsižadėti savo pačių išminties ir savų minčių, o dar labiau, kaip be vargo suprantate, savo asmeninių interesų, jausmų – visko, kas kyla iš manęs,⁷ ir visko, kas prie to sugrąžina. Reikia veikti atstovaujant Jėzui Kristui, daryti ir sakyti, ką Jis būtų sakęs ir daręs, norėti, ko Jis būtų norėjęs, persiimti Jo sumanymais ir nukreipti savo žmogišką žvilgsnį ten, kur Jo dieviškasis žvilgsnis buvo sustojęs. Ko, jūsų manymu, Jėzus Kristus labiausiai troško mokydamas žmones? Be abejo, žinote, dukterys mano, nes išmokote Jam tai dovanoti ir

⁴ Praleista rankraštyje.

⁵ Pabraukta rankraštyje.

⁶ Gal 2, 20.

⁷ Pabraukta rankraštyje.

laisvu apsisprendimu vykdyti Jo valią. Jis troško, kad jie pasiaukotų Dievui ir kitiems žmonėms taip, kaip Jis buvo pasiaukojęs. Jis stengėsi apgauti juos dieviškosios meilės dorybe ir įkvėpti jiems didelį uolumą Jo žodžiui. Jis džiūgavo radęs juose didelį tikėjimą ir ypač – meilę. Galiausiai tie, kuriuos Jis vadino savo draugais ir savo broliais, pilnutinai įžengė į dieviškąjį miestą, kuriame, kaip sakėme per sesers Marijos Gonzagos įvilktuves, visų sielose viešpatauja Dievo įstatymai, meilė, teisingumas ir tiesa, kurie tūkstantį kartų labiau mėgstami nei instinktai ar net prigimtiniai poreikiai.

Štai, mano dukterys, koks yra aukščiausias mūsų tikslas. Būsime nevertos šventojo abito, kurį nešiojate, ir naujojo vardo, kurį gaunate, jei kada nors pasitenkinate kovodamos tik su išoriniais trūkumais, [lavindamos taip pat tik išorinio pamaldumo įpročius], saugodamos jauną mergaitę nuo blogio tik tol, kol ji bus jūsų rankose, versdamos ją laikytis veikiausiai žodžiais nei darbais krikščioniškos visuomenės atributų bei idėjų, galiausiai atitolindamos ją nuo visko, dėl ko būtumėte peikiamos, ir suformuodamos nepastovų charakterį, kuris taip dažnai pasauliui ir net šeimai patinka kur kas labiau nei tvirtas ir dosnus būdas.

Tačiau dabar turiu paaiškinti kiekvieną savo žodį. Sakydama, kad šios priemonės nėra jūsų tikslas, nenoriu tvirtinti, kad turite jas atmesti. Aš tik pabrėžiu, kad jūsų užduotis – šių priemonių pagalba lavinti tikrąsias dorybes. Sakydama, kad šeima tuo pasitenkina kur kas labiau, jokiū būdu neturiu mintyje šeimos, kurią mergina pati sukurs tapdama motina, – tokiai šeimai sukurti jai visada reikės tvirtų [charakterio] bruožų, o dirbtiniai įpročiai greitai išgaruos. Tačiau žinau, kad jums ją patikėjusi šeima kur kas dažniau rinksis trūkumus, galinčius palengvinti santuoką, nei laimę laiduojančias dorybes ir galbūt visai nesupyks savo atžaloje atradusi egoistiškos išminties daigų, kad neklysdama, ir ypač be jokių skrupulų, apskaičiuotų visas jos ambicijų ir tuštybės kupino troškimo įsitvirtinti pasaulyje galimybes. Vėliau prie šio punkto dar sugrįšiu ir atvirai išdėstysiu visa, ką žinau. Tačiau iki tol būkite tikros, kad rašau apie tai turėdama patirties. Kai kalbama apie gėriui pasiaukojusias, kilniai krikščioniškos, sau mirusios širdies ugdymą, šeimos pamokymai tampa ne ką mažesne kliūtimi nei kad įgimtas egoizmas. Duok Dieve, kad tie pamokymai neužkirstų kelio pačioms būtiniausioms moteriai dorybėms lavinti.

Bet jūs, mano dukterys, tapdamos motiniškomis iščiomis toms mergaitėms, kurios galbūt tik iš jūsų ir tegaus krikščioniškąjį gyvenimą, nebūsime joms tokiomis kūno ir kraujo motinomis. Prisiminkite, kad esate Jėzaus Kristaus Sužadėtinės, kad negalite tuo pat metu tarnauti ir pasauliui, ir Jam ir kad vien tik Jo mokslą, Jo išmintį ir Jo tiesą turite sielose įspausti. Iš tikrųjų, dukterys mano, jei man, tokiai menkai būtybei, būtų leista pasinaudoti šven-

Čia, labiau nei kitur, matant, kad pasekmės būna kur kas rimtesnės ir dėl paprasčiausios klaidelės galima tapti kaltam, reikia atsižadėti savo pačių išminties ir savų minčių, o dar labiau, kaip be vargo suprantate, savo asmeninių interesų, jausmų – visko, kas kyla iš manęs,⁷ ir visko, kas prie to sugražina. Reikia veikti atstovaujant Jėzui Kristui, daryti ir sakyti, ką Jis būtų sakęs ir daręs, norėti, ko Jis būtų norėjęs, persiimti Jo sumanymais ir nukreipti savo žmogišką žvilgsnį ten, kur Jo dieviškasis žvilgsnis buvo sustojęs.

tosios Teresės⁸ žodžiais, kuriuos ji skyrė karmelitėms, ir jei žinočiau, kad jūs kada nors galėtumėte tapti visų tų apskaičiavimų, kurių begėdiškai mokoma krikščionės siela, bendrininkėmis, tai, ko meldė Dievą ši didi šventoji savo seserims tą dieną, kad jos atsisakytų neturto, aš melsiu Dievą to paties, kai tik Jėzaus Kristaus mokymą iškeisite į apskurų pasaulietiškąjį sumanumą. Nemanykite, kad šis pavojus, apie kurį jus taip griežtai įspėju, tėra įsivaizduojamas: turiu savų priešasčių jus patikinti, kad beveik nėra šeimų, kuriose nebūtų mokoma bet kokio savanaudiškumo išraiškų. Prisiminkite tėvą, kuris savo penkiolikametei dukrai rašė, jog išvaizda moteriai yra viskas⁹; tai turėjo nuskambėti kaip gero elgesio pamokymas, įpareigojantis ją atlikti keletą religinių pareigų. Bet palikim netikinčias šeimas, nepaisant to, kad būtent gera jūsų namo išvaizda¹⁰ galėjo paskatinti atvesti pas jus mano minimą mergaitę ir kad galų gale tokių mokinių jums labiausiai ir linkiu, nes būtent joms to labiausiai ir reikia. Tačiau visur, net tarp katalikių, jūs dar vis matysite, jog moterys mano, kad jų vaidmuo šeimoje yra užtikrinti jos sėkmę ir beveik niekada – jos garbingumą ir tiesumą. Tos, kurias pats dangus sukūrė būti visos žmonijos ugdytojomis, tampa naudos skaičiuotojomis – jų ambicijos duk-

⁸ Čia ir kitur šventoji motina Jėzaus Marija Eugenija mini šventąją Teresę Avilietę (vert. past.).

⁹ Pabraukta rankraštyje.

¹⁰ Pabraukta rankraštyje.

terų atžvilgiu jau tapo priežodžiu. Rūpindamosi namų ūkiu, pasak šventosios Šantalietės¹¹, moterys pasidaro smulkmeniškai šykščios, nes neturi jokio tikslo, kurio link kryptų visos jų mintys, ir tai jos atsineša į pačių aukščiausių sluoksnių reikalus, jei tik jų padėtis ar lemtis leidžia ten atsisturti. Kaip tik tuo ir remdamasi kartas nuo karto ragindavau jus mūsų dienomis ieškoti tvirtos asmenybės [sutuoktinio], kuriam niekas nekliudytų būti dosniam. Prie šio punkto dar sugrįšiu – tuomet išdėstysiu viską, ką apie tai žinau, kad mano liūdna pasaulio patirtis jums būtų bent naudinga. Pasitikėkit manimi.

Štai ir nutolau nuo to, ką norėjau pasakyti. Pernelyg didelio žemiškųjų gėrybių ir garbės vertinimo visuomet reikia saugotis net ir auklėjant mergaites, kurios turi išmokti protingai su tuo elgtis. Bet, atrodo, jums šios ydos nereikėtų bijoti. Vis tik žinokite, kad vienuolės sielai šitas pavojus taip pat gresia ir kad net šių dalykų atsisakiusi ji ir toliau juos vertina slapta savo širdyje, net slėpdama tai pati nuo savęs, bet išsiduoda kalbėdama apie skirtingą savo auklėtinių padėtį. Mes, kaip tikiuosi, mano dukterys, tam nepasiduosime, nes mūsų Reguloje prašoma laikytis visiško neturto dvasios. Be to, mūsų vienuolynas buvo įkurtas turint labai mažai žemiškųjų išteklių, kad visuomet būtume tikėjimo moterimis ir savo džiaugsmo niekada nesietume su šio pasaulio geroje, savo ar kitų, bet kad pamilusios sielų grožį savo aukščiausia užgaida laikytume siekį bent kelioms iš savo mokinių padėti pranokti save, peržengti savo ir savo šeimos ydas ir įsitraukti į Jėzaus Kristaus užmojų. Taip nenuosekliai kalbu, todėl nesistebėkite, jei sugrįšiu prie vieno dalyko, dėl kurio nenoriu būti neteisingai suprasta.

Klausdama, ką Jėzus Kristus visų labiausiai trokšta atrasti sielose, sakiau, kad jūs tai žinote, nes turite būti iš tų, kurios patenkina visus Jo troškimus, bet jokiū būdu nemanau, kad norint tai daryti reikia tapti vienuole kaip jūs. Dievo sumanymas kiekvienam žmogui skirtingas, svarbiausia – trokšti, kad kiekvienas jį įgyvendintų. Pats savaime mūsų kelias yra tobulesnis, bet tik tiems, kurie į jį paaukšti, o tobulesniam, beje, galima būti ir kitur. Tad galutinis jūsų pastangų tikslas – nepadaryti mergaičių vienuolėmis, nes šis pasirinkimas turi būti paliktas Dievui ir priklauso vien tik Jam; dar mažiau – siekti sielų pašventinimo tokiomis pat praktikomis, kurios jus pačias pašventina, nes priklauso jūsų vienuoliniam pašaukimui ir pašventina jus tik dėl to, kad yra duotos jums kaip priemonė Dievo valiai vykdyti – tai, kas įrašyta į jūsų pareigas. Dar kartą kartoju, kad galutinis jūsų pastangų tikslas – traukti sielas iš jų prigimtinio egoizmo, kad jos, visiškai atsidavę Dievui, vykdytų Jo valią, tai reiškia - darytų visa, kas gera, šventa ir kilnu, atliktų bet kokias – dideles

¹¹ Taip Prancūzijoje buvo vadinama šventoji Joana Šantalietė (vert. past.).

ar mažas – pareigas, vykdytų visa, ką dorybių meilė joms paliepia. Net sakyčiau, jei ir būtų kokios nors išorinės vienuolinio pašaukimo apraiškos, niekada nesiimkite auklėti jaunos mergaitės tik šios minties vedamos. Visuomet renkite ją įvairioms gyvenimo pareigoms, kalbėkitės su ja taip, kaip kalbate su kitomis mergaitėmis, mokykite to, kas jai galbūt bus reikalinga tik pasaulietiniame gyvenime. Nes, viena vertus, moterys nėra tokios pastovios, ir jūs galėsite nesunkiai spręsti apie jos pašaukimą matydamos troškimą, nors vis tik norėčiau, kad to nedarytumėte, nes apie dieviškojo išrinkimo žymes turėtų būti kalbama tik bendruomenės susirikimuose, į kuriuos jūs galite būti pakviestos, taip pat kapitulų salėje, atmetus bet kokius žmogiškus jausmus. Kita vertus, pripažinus, kad Dievas iš tikrųjų bus išsirinkęs sau mergaitę, kurioje, kaip jums atrodė, buvotė pastebėjusios vienuolinio pašaukimo žymes, ir taip pat pripažinus, kad ji bus ištikima ir galės nešioti šventąjį veliumą, jūs būsite dar kartą joms pasitarnavusios leisdamos į vienuolyno kiemą įsinešti tikrovišką supratimą apie sunkų ir varginantį krikščionės moters vaidmenį pasaulyje. Kaip tik šia mintimi, norėdama sužadinti savo dukterų uolumą, pasinaudodavo šventoji Teresė klausdama, ar dėl dangaus ir žemės Viešpaties, kuris tapo jų Sužadėtinium, jos negalėtų padaryti bent tiek, kiek sąžininga žmona padaro dėl savo vyro. Patikėkit, panaudodamos mergaitės pamaldumą, kad išugdytumėte jos širdies ir dvasios paprastumą, švelnumą, geranoriškumą, gerumą, charakterio pastovumą, kantrybę, kuklumą, įprotį derintis prie kitų ir jiems aukotis tiek, kiek reikalauja tikrai krikščioniškas gyvenimas tūkstančiams progų pasitaikius, būsite ją pakankamai parengusios dorybėms, kurias vienuolinis gyvenimas turės joje išlavinti.

Būdamas su vaikais turite veikiau rodyti pagarbą savo pašaukimui, nei užsiimti prozelitizmu¹². Šiek tiek papasakokite vaikams apie vienuolinį pašaukimą, bet visuomet taip, kad jie jaustų jam didžiausią pagarbą, kurią ir jūs pačios turėtumėte jausti. Norėčiau, kad mergaitės gerbtų jūsų abitą kaip slėpinę Kristaus antspaudą, kurio paveikslu jūs joms esate. Kaip tai didinga, mano Dieve, tad ar dėl to, kad šis tikėjimo jausmas būtų sužadintas, mums nereikėtų visuomet rimtai, švelniai, užmirštant save ir ištikimai veikti viduje skatinamoms mūsų dieviškojo Sužadėtinio.

Venkime apie pačias mažiausias savo pareigas kalbėti lengvabūdiškai ir galbūt dar labiau – jas vaikiškai slėpti. Neturime parodyti, kad mūsų veikimo būdas priešingas pasaulio įpročiams, o jei taip atsitiko, neturėtume pulti gintis ar pasirodyti sutrikusios, bet taip rimtai ir su tokia krikščioniška nuostata paaišškinti, kad net ir pati nerimčiausia mergaitė iš to daugiau nesijuoktų, kaip

¹² Kitoje redakcijoje: „Kalbant apie jūsų pašaukimą, turite jį veikiau gerbti, nei užsiimti prozelitizmu. Šiek tiek papasakokite apie jį vaikams...“

nesijuokiama iš Jėzaus Kristaus nusižeminimo. Ir tai dar kartą sakau labiau dėl jų negu dėl mūsų. Pagarba, rimtas atsidavimas, kurių turėtume laikytis, net ir mažiausių mūsų Regulos punktų, jei gyvename pagal jos dvasią, mergaitei bus didelis pavyzdys, ypač šiais laikais, kai šeimose bergždžiai ieškoma švento rimtumo, kuris į artimus santykius įneša tiek švelnumo ir tikro linknumo, kiek padorumo bei orumo.

Tad be baimės prisipažinkime, jog visa tai darome dėl to, kad Jėzus Kristus tai darė, o šita pareiga, kurios pasaulis su mumis nesidalija, kyla tik iš giliausios mūsų vienybės su Išganytoju. Net jei kartais pasirodytų, kad [mergaitės] juokiasi, neabejokime, kad mūsų pagarba, regis, tokiam nereikšmingam darbui, ištikimybė jį atliekant, paprastas tiesus paaiškinimas ir jo priėmimas visiškai nereaguojant į tariamą menkumą paliks gilų įspūdį.

Kaip sunku būnant vienuole būti tuo, kuo turime būti [auklėtoja], kai stovime priešais vaiką. Šia tema pasakysiu vieną mintį, kuri kartais man sukeldavo didelį troškimą būti geresnei: taip atsitinka, kad mūsų Viešpats Jėzus Kristus vertinamas pagal tai, kokie yra Jo saviškiai. Švento kunigo gyvenimas paskatina sielas atsiversti, ir atvirksčiai, kaip žinote, niekada tiek žmonių nebuvo nutolę nuo Jėzaus Kristaus, kaip tais laikais, kai visi Bažnyčios vienuolių ordinais nepasirodė esą verti savojo Vado šventumo. Tad retkarčiais savo maldoje pasvarstykite, ko norite, kad vaikas galvotų apie Išganytoją, o paskui gerai pasistenkite, kad tam tikras santykis, kuris dėl jūsų pašaukimo užsi-mezga tarp jūsų ir Jėzaus Kristaus, vaiko nesuklaidintų. Kaip tik dėl to nenorėčiau, kad tarp vaikų ir jų auklėtojų užsimegztų pernelyg artima draugystė, net jiems užaugus. Prie to dar sugrįšiu kalbėdama apie tai, kaip [auklėtoja] autoritetas turėtų pasireikšti ir keistis atsižvelgiant į vaikų būdą ir amžių. Tik noriu pasakyti, kad, atsižvelgiant į mūsų vienuolinį gyvenimą, net jei ir nebūtume vaiko auklėtojomis ir jei jį su mumis sietų tik asmeninio pasitikėjimo ryšys, per kurį, jei tik vyresnioji motina dėl to neįžvelgtų jokių pavojų, turėtume padėti jam atsiskleisti įvairiose situacijose, nenorėčiau, kad mes pasidarytume lygios su juo. Norėčiau, kad per Jėzaus Kristaus malonę liktume jam [vaikui] motinomis, ir, taip sakant, valdytume šitą jauną protą tiesa, romumu, išmintimi, šviesa, kurios turime semtis iš Jėzaus Kristaus, kad ir pats vaikas tuo persiimtų, kai jūs jam viską švelniai paaiškinsite, ko jis klaus.

O, mano mielosios dukterys, ši kliūtis, apie kurią vos drįstu kalbėti, mums visų sunkiausia. Taip norėčiau aptarti ją parinkdama tik pačius tinkamiausius žodžius, kad jus įtikinčiau. Ar žinote, kas yra visų svarbiausia, visų sunkiausia ir ko mums nesuteiks nei studijos, nei protas, bet tik vienuolinio gyvenimo tobulinimas? Tai – mūsų tobula vienybė elgesyje su vaikais. Matau, kad iš pirmo žvilgsnio šią būtinybę jūs priimate kaip bendro pobūdžio paragini-

mą, bet pažvelkime detaliau. Ar ne tiesa, kad šiuo klausimu kiekviena jūsų turi savo nuomonę, žmogiškas nuostatas ir vargiai norėtų to atsisakyti? Viena prisimins vaikystėje patirtą griežtumą, kuris ją skaudžiai žeidė, nes nebuvo, kas padrasintų. Jei jai bus pavedamos jaunos mergaitės išpėjant (kaip aš, prisipažinsiu, išpėčiau), kad joms reikalingas griežtas, paklusnumo mokantis ir veikiau tvirtus įpročius formuojantis, o ne nuolaidžiauojantis autoritetas, ar nemanote, kad ji labiau pasikliaus savo gana siaura asmenine patirtimi, o ne vadovausis tvarka [dvasia], kuria buvo nuspręsta grįsti ugdymą šiose namuose? Kita manys, kad paklusnumo galima išmokyti kone tik kietumu. Trečia, matydama vaikų netvarką, ydas, aplaidumą visose srityse, išskyrus studijas, bus linkusi jų gailėtis ir tikrai nemanys, kad reikia taip griežtai reikalauti iš jų išorinės drausmės. Vis dėlto, dukterys mano, nors, sakykime, jos visos bus teisios – kas yra vargiai įmanoma, nes jų visų nuomonės skirsis, – ugdyme geriau pasirinkti blogesnį metodą, bet išlaikyti jį vienodą tarp visų mokytojų.

Kaip tik čia, mano mielos dukterys, ir pasireiškia paklusnumo nauda vienuoliniuose ugdymo namuose: atsisakius savo valios, pasitikint vyresniaisiais, laikantis Regulos, elgiantis taip, kaip priimta namuose, o ne vadovaujantis asmenine nuomone, bus pasiekta trokštama vienybė. Gera vienuolė, labiausiai už viską trokštanti vykdyti mūsų Viešpaties valią net ir pačiuose mažiausiuose dalykuose, savosios valios jau nepaiso: ji veikiau bijo pasikliauti vien savimi, todėl, kad atrastų Jėzų Kristų, su džiaugsmu priima vienuolinių namų tvarką atsisakydama savosios. Melskite Dievą, mielosios dukterys, kad Jis jums perduotų tokį nusiteikimą. Jums jis reikalingas kur kas labiau nei bet kuriai kitai. Be tokio nusiteikimo visi mano žodžiai būtų beprasmingi.

Ugdyme geriau pasirinkti blogesnį metodą, bet išlaikyti jį vienodą tarp visų mokytojų.

Čia jums dar galėtų padėti du argumentai: pirmiausia, vaikų ugdymas reikalauja kur kas geriau pažinti gyvenimą, kuriam vaikas rengiamas, nei patį vaiką. Svarbu žinoti, kas jo laukia, ką jis veiks, kad įvertintumėte būsimus vienus ar kitus dalykų pavojus, kurie šią akimirką atrodo nereikšmingi: reikia pažinti pasaulį, net blogąsias jo puses, apie kurias, garbė Dievui, jūs mažai težinote, bet kurių ir nepažindamos turėtumėte saugotis užkliūti už akmens ten, kur matote vien tik gėles. Antra, visa atsakomybės našta už ugdymo namus tenka jų vadovams, jūsų atveju tai reiškia – vyresniesiems, nes laikomasi jų nurodymų. Taigi būtent jie [vyresnieji] turi įsiklausyti į visus patarimus,

kurių klausti leidžia jų padėtis, viską numatyti, viskuo pasirūpinti, nes kaip tik jiems patikėta visa [atsakomybė]¹³ už sielas, o jūs turite pasikliauti, kad Dievas neleis jums išsirinkti tokių netikusių motinų, kurios būtų abejingos tokioms svarbioms pareigoms ar pražiūrėtų visas galimybes, galinčias padėti tinkamai tas pareigas vykdyti.

Bet turiu įspėti, kad jei jūs, kurioms šios pareigų naštos Dievas nepatikėjo, norėsite vadovautis savo pačių mintimis, o tai leistina tik laikantis klusnumo, tapsite asmeniškai atsakingos ir, neužimdamos tokio svarbaus posto, kokį užima vyresnioji, kad galėtumėte viską suprasti ir viskam vadovauti, neturėdamos tam siuntimo, o per tai – ir Dievo malonės, turėsite atsakyti tiek už blogį, kurį galėtumėte padaryti, tiek už gėrį, kurio nepadarysite, taip pat už įpročius, kuriuos suformuosite, ir jų pasekmes, galiausiai – už skirtingumus, atsiradusius tarp jūsų auklėtinių ir kitų mokytojų, kurie galbūt nesuteiks joms tiek gėrio, kiek pats teisingiausias požiūris galėtų suteikti.

**Pirmiausia, vaikų ugdymas reikalauja
kur kas geriau pažinti gyvenimą,
kuriam vaikas rengiamas, nei patį vaiką.**

Mūsų Reguloje pakankamai aiškiai sakoma, kaip visus vidinius impulsus, kuriuos Dievas gali įkvėpti vykdant savo pareigas, ir visas teisingas išvalgas apie naudojamas ar naudotinas priemones turime panaudoti pensionato [mokyklos] labui. Jei tie impulsai, išvalgos kyla iš Dievo, mums pakaks tik ramiai pasiūlyti, kas reikalinga, o Jis padarys, kad tie pasiūlymai, kuriuos galime pateikti vyresniajai, tiesiogiai ar netiesiogiai ir taip dažnai, kiek norime, būtų priimti. Jei negalėsime ramiai laukti, kol mūsų nuomonė bus priimta, ar susitaikyti, jei ji bus atmesta, nusileisti ir laikytis kitos nuomonės, tada tai bus ženklas, jog visa kyla iš mūsų pačių. Tad ko gi tų tariamų impulsų vedamos galėsime pasiekti, jei Dievas jų nelaimino?

Štai kaip galima daug nukrypti, nors tie dalykai ir svarbūs. Atrodo, kad anksčiau jau rašiau, su koku karštu troškimu turite imtis mūsų mokinių švietimo, kad išugdytumėte bent keletą tvirtų, Jėzaus Kristaus vertų sielų – keletą dieviškojo miesto, kuriame Dievo meilė ragina atsižadėti savęs, gyventojų. Bet ar jums neliūdna, kad viluiosi išugdyti tik keletą? Neturėkime iliuzijų, kad kada nors laimėsime visas sielas. Net ir mūsų Viešpačiui to dosnaus pasišven-

timo, švento uolumo dorybėms, šimteriopo Dievo žodžio derliaus pavyko sulaukti tik iš keleto jų. Ir net jei mūsų ugdymas prasidėtų nuo pat lopšio, jei įstengtume pasiekti tai, ko pati rūpestingiausia motina nepajėgia, ir jei vaiko protą ugdytų vien tik mūsų žodžiai ir pavyzdys, nesu tikra, kad atėjus metui sąmoningai pasirinkti: aukotis pačiam ar dėl savęs paaukoti kitus, savo neatšaukiamos laisvės dovanos jis nepanaudotų prieš gėrį ir prieš mus. Tokia prielaida, kurią, beje, man būtų sunku paaiškinti, mums negalioja. Juk mums bus patikėta jau išauklėta mergaitė, dažniausiai labiau išmananti apie blogus nei apie gerus dalykus, pilna egoizmo, nepalenkiamų įpročių ir lepi. Viena, ką galime, tai pasakyti jai tiesą, kaip kitados elgėsi ir Jėzus, parodyti tai praktiškai, stengtis palenkti ją baime ir meile, jos akyse sutirpdyti visą jos širdies egoizmą, niekada neleisti jai nebaudžiamai jam pasiduoti, paskui melsti Dievą, kad ta jauna siela priimtų ir paklusniai neštų gėrio jungą.

Sutiksime tokių pasipūtėlių, silpnavališkų, tokio žiauraus būdo ir tokių žemų polinkių asmenybių, kad galite būti gundomos nuleisti rankas. Tačiau norėčiau, mano dukterys, kad, susidūrusios net su tokiomis kliūtimis, niekada neprarastumėte nei tikėjimo, nei vilties, nei meilės – užtikrinu jus, kad, jei Dievas suteiks jums malonę, tapsite visagalėmis pasiekti tai, kas žmogaus akims atrodytų neįmanoma. Net pačių blogiausiųjų prigimties gilumoje esama gėrio, tikėkime juo ir atkakliai jo ieškokime, o jeigu jo nerandame, žinokime, kad čia mus apakina mūsų tikėjimas savo pačių tobulumu. Matydamos akivaizdžias charakterio ydas, tikėkime, kad ten, kur viešpatauja blogis, gali nužengti Dievo malonė – juk ji nužengė ir į mūsų širdis, o kliūtys, kurias, kaip mums atrodė, ji turėjo įveikti, buvo niekas, palyginus su tomis, kurias Dievas matė.

Tikėkite krikščioniškos praktikos galia, tikėkite dieviškąja substancija, kuri per sakramentus nusileidžia į pačias mūsų sielos gelmes, o kai žvelgdamos į žmogiškąją prigimtį nerasite, nuo ko galėtumėte pradėti statybą, dar kartą statykite savo viltį ant šio pamato. Taip jūsų tikėjimas persiduos vaikui, šis turės viltį, kaip ir jūs, stengsis atsiliepti į jam parodytą pasitikėjimą, kurį matydamos ir pats blogiausias žmogus negalėtų likti abejingas. Jo sielos nepalies nusiminimas ar kartėlis, jis lauks pagalbos iš tos pačios šventos vietos, į kurią ir jus matys tiek vilčių sudedančias, jis pamėgs tą patį tikėjimą, kuris laiduoja jam jūsų pagarbą, o jei vėliau, remdamasis dieviškąja tikrove, tekančia iš tikėjimo teikiamų šaltinių, jis pats negalės visiškai pakilti iš jau išsisknijusių ydų, tai jūs galėsite būti tikros bent tuo, kad gyvenime jis visuomet prisimins jūsų pamokas ir jūsų pažadus. Tačiau, kad taip įvyktų, jūs, mano dukterys, turite jį mylėti. Bet negalvokite, kad mylėti visuomet yra paprasta, ypač tuomet, kai tas natūraliai atstumiančias ydas matote jūsų meilei patikėto vaiko asmenyje.

¹³ Praleista rankraštyje.

Žinau, kad kartais jau gyvenimo pradžioje pasaulio sukrėtimų visiškai nepaliestoje ir saldžiausią Jėzaus Kristaus meilę pradėjusioje ragauti sieloje geranoriškumas ir meilė liejasi tarsi savaime, ir ji džiaugsmingai su kiekvienu tuo dalijasi. Todėl tokiai sielai gali būti sunkiai suvokiama, kad kitiems šventosios artimo meilės srityje gali sektis šiek tiek sunkiau. Toks nusistatymas turbūt yra viena brangiausių dovanų, kokią tik gali dovanoti Sužadėtinis dar prieš dovanodamas save. Manau, kad iš visų džiaugsmų, patiriamų per tas pirmąsias sužadėtuves, šis labiausiai apima šventąją sielą, kuri susivienijusi su Jėzumi Kristumi tam tikra prasme ištirpsta; tada tas džiaugsmas yra tyras ir kupinas jėgos, kokios anksčiau neturėjo. Kalbant toliau, nors šiuos jausmus vertinu labiau nei bet kokią kitą dvasinę paguodą, nemanau, kad jie trunka ilgiau nei kiti, bet kol teikia tokį malonumą, jie nėra ir tokie netobuli. Tai reiškia, kad, nors mokytoja giliai širdyje jaudinasi dėl kiekvienos iš savo mokinių, vis tiek ne su visomis vienodai dalysis savo meile: ji per daug rūpinsis kai kuriomis ir tam tikruose dalykuose bus per silpna. Skaudžiai išgyvens, kai jos kitų mokytojų bus auklėjamos su jai nebūdingu reiklumu. Klausysis menkų vaiko skundų, praras ryžtingą išvalgumą mokydama sunkių gyvenimo pamokų, kurių vis tik turi išmokyti, užtęs bergždžius pokalbius, viską užglostys, o nuo to [vaikui] galbūt bus tik blogiau. Ją ypač žeis abejingumas, ji sieks, kad vaikas dėtų pastangas tik iš meilės jai – galėčiau vardinti daugybę kitų ydų, kurių pasekmės gali būti sunkios ir kurios sutepa jos gailestingumą. Tačiau, jei drįstu sakyti, kad tokį gerą dalyką, kaip gailestingi jausmai, galima taip sugadinti, toms, kurios juos turi, nereikėtų išsigąsti, nes pirmiausia aš vertinu pagal save; antra – jos anaipol nėra tokios blogos. Trečia, saugodamosi savo jausmų ir daug meldamosi mūsų Viešpačiui, jos gali puikiausiai surinkti šios švelnumo malonės, kuria buvo apdovanotos, vaisius, išvengdamos visų mano jau paminėtų ir daugelio kitų pavojų, kurie kaip tik dažniausiai vienas iš kito ir išplaukia, nes dėl netvarkingos meilės savo mokinėms vienuolė ima stokoti aukštesnės meilės, kurią turėtų rodyti savo seserims, Motinai ir net mūsų Viešpačiui.

Net pačių blogiausiųjų prigimties gilumoje esama gėrio, tikėjime juo ir atkakliai jo ieškokime, o jeigu jo nerandame, žinokime, kad čia mus apakina mūsų tikėjimas savo pačių tobulumu.

Kaip tik dėl šių ydų kai kurie dvasingi asmenys meilės jausmą laikė grynai žmogišku. Bet su šia nuomone, prisipažinsiu, niekada nesutikau, nes prigimtis, mano supratimu, visuomet apsiriboja ir domisi tik keletu asmenų, kuomet tik mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus meilė juo labiau auga, kuo daugiau sielų apglėbia. Dėl kitų dalykų, jei jau pradėjome kalbėti, žinant, jog retai pavyksta išsaugoti pakankamai tyrą širdį, kad nesuteptume netgi to, kas iš esmės ateina iš Jėzaus Kristaus, didžioji taisyklė šiuo klausimu ir daugeliu kitų su dvasiniais dalykais susijusių klausimų, mano galva, yra tokia: su dėkingumu pasinaudoti visais jausmais, kurie gali padėti mums atlikti savo pareigas, o visa kita palikti nuošalyje, laikantis tik Dievo įstatymo, kuris, pasak šventojo Augustino, yra ne kas kita, kaip įsakymas tobulai mylėti, kuriam atliepia Sužadėtinės žodžiai: *Ordinavit in me caritatem*¹⁴.

Bet negalvokite, kad mylėti visuomet yra paprasta, ypač tuomet, kai tas natūraliai atstumiančias ydas matote jūsų meilei patikėto vaiko asmenyje.

Kalbu laikydamosi mūsų Regulos, kuri, kaip žinote, labiau yra švelni nei reikli. O dėl kitų dalykų, jūs ir pačios, mano mielos Seserys, patyrėte, kad tas nenugalimas švelnumas, kurio iš mūsų prašoma, taip pat reikalauja aukos. Reikia pripažinti, jog kai tik mums tenka kentėti, kai tik Jėzus Kristus, vis giliau skverbdamasis į mūsų širdį, leidžia šiek tiek pajusti savo Kryžiaus svorį, mūsų švelnūs jausmai greit išblėsta užleisdami vietą kartėliui, dėl kurio kartais paprasčiausi santykiai su artimu tampa kančia. Kaip tik tuomet, mano dukterys, gimsta ir auga tikroji meilė – meilė, dėl mūsų įveikusi visas Kalvarijos tamsumas, nukryžiuotojo Jėzaus Kristaus meilė, kurios, mūsų įžadų žodžiais tariant, mokslą priėmę tuo pačiu gavome ir ženklą¹⁵, išpaustą mūsų širdyse.

*(Pone, soror carissima, hunc signum crucis super cor tuum, et accipiens scientiam caritatis Christi discite hodie te illi in omnibus conformare qui pro te se totum in sacrificium obtulit.*¹⁶) Tad, mielos mano dukterys, dėl nieko nenuogąstaukite: arba jūs visuomet liksite svetimos jausmams, apie kuriuos

¹⁴ „Jo ženklas viršum manęs buvo meilė“ (Gg 2, 4). (Vert. past.)

¹⁵ Seserys duodamos įžadus gaudavo baltą kryžių, kurį prisiūdavo ant abito. Jis yra kaip aliuzija į Gg 8, 6: „Dėk mane kaip antspaudą ant savo širdies, kaip antspaudą ant savo rankos!“ (Vert. past.)

¹⁶ „Dėk, mieliausia mano sese, šį kryžiaus ženklą ant savo širdies ir, priimdama Kristaus meilės mokslą, šiandien mokykis visuose dalykuose panašėti į Tą, kuris už tave pasiaukėjo kaip deginamoji atnaša.“ (Iš įžadų apeigyno.)

kalbėjau, arba pasinaudodamas išoriniais ar vidiniais prieštaravimais Viešpats juos iš jūsų atims, kad, laimei, iškeistumėte juos į kur kas tvirtesnę dorybę. Nepaisant amžino žmogiškų jausmų nepastovumo, kad niekada nesusvyruotumėte, jūs turite neišsenkančią Jėzaus Kristaus stiprybę – To, kurio niekas nevargina, niekas negąsdina, niekas nesustabdo, To, kuris visuomet yra mylimas ir visuomet pasirengęs išlieti savo dieviškąją meilę savųjų sielose. Kai mūsų meilė išsenka, siela apkarsta ir nuobodulys, pasišlykštėjimas, kančia, regis, atima visas jėgas, eikime pas Jį, mielos dukterys, leiskime Jam mylėti mumyse, atsiduokime Jo galybei. O Jėzus, apreiškęs savo meilę, kuri pranoksta mūsų motinų meilę, tą akimirką galbūt mus pamokys paskutinės pastangos paslapčių, kurios pagalba įveiksime vaikiškas ydas. Ne taip sakau, Jis išmokys mus kur kas daugiau, parodys, kad nė viena mūsų pastanga nėra paskutinė ir kad uolumas¹⁷, kaip ir dieviškoji meilė, iš kurios jis kyla, niekada nesako: „Gana“.¹⁸

Jis išmokys mus kur kas daugiau, parodys,
kad nė viena mūsų pastanga nėra paskutinė ir
kad uolumas¹⁷, kaip ir dieviškoji meilė,
iš kurios jis kyla, niekada nesako: „Gana“.¹⁸

¹⁷ Pirmoje redakcijoje: „ir kad meilė“.

¹⁸ Papildyta: „Ką tik priminiau vieną Evangelijos žodį, duodama jums kaip pavyzdį jūsų Sužadėtinio meilę.“

Marija Eugenija Milleret gimė 1817 m. Metzė, Prancūzijoje, turtingo italų kilmės bankininko ir prancūzės šeimoje. Marija Eugenija buvo ketvirtas iš penkių vaikų šeimoje. Būdamą septynerių metų, ji pradėjo lankyti pradinę mokyklą Metzė, bet po kelerių metų susirgo vidurių šiltine, todėl tėvai, nusprendę saugoti dukros sveikatą, persikėlė į šeimos dvarą Preišė. Preišo dvare samdomi mokytojai mokė šeimos vaikus skaityti, rašyti, skaičiuoti, geografijos, vokiečių kalbos, šokti, skambinti pianinu, piešti. Jos idiliška vaikystė baigėsi: žlugo tėvo verslas, po kelerių metų mirė motina. Paauglė Marija Eugenija apsigyveno pas kilmingas giminaites Paryžiuje, kur įsitraukė į aukštuomenės salonų kasdienybę. Čia ji patyrė didelę vienvatvę ir pasuko asmeninių ieškojimų – tikėjimo, gyvenimo prasmės, pasaulio ir gyvenimo suvokimo – keliu. Būdamą aštuoniolikos metų Notre-Dame katedroje išgyveno stiprią religinę patirtį, kuri ją nuvedė į susitikimą su kun. T. Combalot, paskatinusiu įkurti moterų vienuoliją, kuri rūpintųsi mergaičių auklėjimu. 1839 m. Marija Eugenija Milleret kartu su angle Terese Emanuele Comarque įkūrė Marijos Dangun Ėmimo seserų kongregaciją, kurios misija – ugdymas ir švietimas. 1841 m. Paryžiuje buvo atidaryta pirmoji asumpcionistinė mokykla. Marija Eugenija mirė 1898 m., tuo metu jau gyvavo keliasdešimt vienuolyno bendruomenių ir mokyklų ne tik Prancūzijoje, bet ir Anglijoje, Ispanijoje, Filipinuose, Brazilijoje. 2006 m. popiežius Benediktas XVI Mariją Eugeniją Milleret paskelbė šventąja.

(Parengta pagal H. Bories, Meilė be ribų, 1995).

